

DUS-Specialgrupper

- Fritid, trivsel og samvær

Indledning

Dette lille hæfte er blevet til på initiativ af kredsen af ledere og medarbejdere, der arbejder med børn og unge med særlige behov. Hæftet er et samlet opdateret billede af DUS specialgrupperne.

Formålet er at skabe overblik over, hvor og hvordan der arbejdes i specialgrupperne samt at synliggøre de grundlæggende og gennemgående værdier, arbejdet bygger på. Alt sammen med henblik på den kvalificerede faglige dialog mellem medarbejderne, så det engagerede faglige miljø kan holdes i fokus og ajour.

Samtidig skal hæftet informere forældrene tydeligt og indbyde dem åbent til samarbejde på så klare forudsætninger som muligt.

Det er håbet, at hæftet vil være nyttigt og danne grobund for frugtbare tanker, drøftelser og handlinger, der har børnene og de unges trivsel og samvær i fokus.

Carsten Friis-Nielsen
Udviklingschef

Specialgruppeoversigt

Her følger en oversigt over, på hvilke skoler de forskellige specialgrupper er placeret.

De generelle specialgrupper på Svenstrup Skole, Løvvangskolen, Tornhøjskolen, Paraplyen, Filstedvejens Skole, Byplanvejens Skole og Stolpedalsskolen er et fritidstilbud til børn med generelle indlæringsvanskeligheder. Samarbejdet med fritidsordningen og skoledelen er tæt, ligesom personalenormeringen er udvidet med henblik på at kunne støtte det enkelte barn i dets udvikling personligt og i socialt samspil med andre børn og voksne.

Specialgrupperne på Kærbysskolen, Vodskov Skole, Vestbjerg Skole og Langholt Skole er for børn med en gennemgribende udviklingsforstyrrelse, herunder bl.a. Aspergers Syndrom, Infantil Autisme mv. Fælles kendetegn for børn med en gennemgribende udviklingsforstyrrelse er, at kvaliteten i forhold til kommunikation, social gensidighed og/eller forestillingsevne er forstyrret.

ADHD specialgrupperne på Højvangskolen og Sofiendalskolen er for børn med svære koncentrations- og opmærksomhedsforstyrrelser. Der er et tæt samarbejde mellem skoledelen og fritidsdelen, hvilket også betyder, at størstedelen af børnene modtager dette tilbud, der aldersmæssigt dækker hele skoleforløbet.

Fysiske handicap specialgruppen på Vester Mariendal Skole er for børn med Cerebral Parese (spastikere), rygmarvsbrok og muskelsvind. Der er også her et tæt samarbejde mellem skoledelen og fritidsdelen, og aldersmæssigt dækker tilbuddet hele skoleforløbet.

Specialgrupper for tidligt følelsesmæssigt skadede børn findes på Gl. Lindholm Skole og Frejlev Skole.

Tale/sprog specialgruppen findes på Mellervangskolen.

Kompetenceudvikling

For at sikre, at personalet i specialgrupperne er opdateret med ny viden på området, er det en forudsætning, at efter- og videreuddannelse er en vigtig del i kompetenceudviklingen. Udviklingen skal foregå på flere niveauer afhængig af den enkelte ansattes erfaring, faglige udvikling og børnenes behov.

Sådan er det tænkt udmøntet:

- Orienteringsmøde for nyansatte på Skoleforvaltningen 1 gang årligt.
- Netværksmøder på institutionerne 2-3 gange årligt, hvor medarbejdere kan udveksle erfaringer og faglig viden.
- Kurser og temadage.
- Oversigt over ressourcepersoner, der vil stille deres viden inden for specialområdet til rådighed over for kollegaer.
- Mentorordning, der skal sikre en god start i institutionen, levere den nødvendige information, guide i tvivlsspørgsmål samt være opmærksom på den nyansattes trivsel på arbejdspladsen.

Specialgruppernes historie

I forbindelse med oprettelsen af DUS-ordningen i Aalborg Kommune overgik børn med særlige behov til Skole- og Kulturforvaltningen. Først i halvfemserne blev der etableret DUS-ordninger på samtlige skoler i kommunen organiseret efter folkeskoleloven.

I den forbindelse oprettede Skole- og Kulturforvaltningen eget støttekorps. Hovedparten af bevillingerne til støttekorpset var målrettet til børn optaget i Nordjyllands Amts specialklasser (folkeskoleloven § 20, stk. 2). Disse børn havde behov for en højere normering i DUS-ordningerne og pladsgaranti i hele skoleforløbet.

I takt med, at der blev etableret Specialgrupper på samtlige skoler med § 20.2 specialklasser, ændredes ansættelsesforholdene for pædagogerne i støttekorpset fra central til decentral ansættelse, og de er i dag organiseret på den enkelte skole.

I dag er der tillige oprettet Specialgrupper i tilknytning til de kommunale specialklasser (folkeskoleloven § 20, stk.1). Disse grupper har pladsgaranti efter almindelige optagelsesregler til 10 år, efter samme regler som børn indmeldt i DUS-ordningerne. I 2005 er der 23 specialgrupper med ca. 300 børn i Skoleforvaltningens regi. For at varetage disse børns behov og udvikling er der ansat omkring 120 pædagogiske medarbejdere med specialviden og erfaring om det enkelte barns specifikke handicap.

Der arbejdes hen imod et helhedssyn på barnet, hvor lærer og pædagog har et tæt samarbejde om det enkelte barn i det daglige arbejde, samt til klassekonferencer og revisitationer. På flere skoler udarbejdes i dag fælles status/udviklings- og undervisningsplaner.

Et fælles værdigrundlag

For at synliggøre de grundlæggende og gennemgående værdier for specialgrupperne under DUS-ordningerne i Aalborg Kommune har specialgruppeudvalget bedt personale og ledelse i disse afdelinger om deres bud på værdier, der kendetegner indsatsen.

Værdierne skal danne rammen for den pædagogiske indsats og handleplaner i DUS-specialgrupperne. De er kernen i det pædagogiske arbejde med handicappede skolebørn i alle specialgrupper i Aalborg.

Selvværd

Selvværd er en indre følelse. En viden og en oplevelse af at være værdsat og have ret til at være den, man er. Selvværd er et fundament for positiv identitet – det er vigtigt, at mennesket udvikler en tro på sig selv. Man skal mestre sit eget liv mest muligt, og det er derfor vigtigt at udvikle selvstændighed og sociale kompetencer. Selvværd er at være i stand til at rejse sig igen, når man møder modstand – jeg kan noget, jeg er god nok, som jeg er.

Troen på egen værdi giver plads til tro på andres værdi, man udvikler en rummelighed til andre – medmenneskelighed. De voksne skal give børnene en grundlæggende følelse af, at man kan lide dem.

I aktiviteterne vægtes det at fokusere på barnets ressourcer og møde det med positive forventninger. Det har stor betydning for barnets selvværd, at man giver positiv respons på "gode" handlinger, også for tilegnelsen af normer og regler.

Disse værdier tolkes og udmøntes forskelligt i DUS-specialgrupperne, men ved at skrive dem sammen får vi et grundlag, som de ansatte kan formulere konkrete handleplaner ud fra. DUS-specialgrupperne er netop kendetegnet ved alsidighed og mangfoldighed, og så har vi her tilføjet det basale værdigrundlag.

Tillid/nærvær

Barnet skal være omgivet af personer, som barnet føler sig tryk ved. Barnet skal turde forholde sig til andre, for det er identitetsskabende at kunne begå sig socialt.

De voksne skal være gode rollemodeller, dvs. der skal være sammenhæng mellem det, den voksne siger, og det, den voksne gør. Man skal stå ved det, man siger, og der skal være respons og konsekvens. Det er vigtigt at overholde aftaler og være opmærksom på, at konstruktiv kritik på barnets handlinger skal tilpasses alder og udvikling.

Altafgørende for tillid er, at barnet kan stole på sin omverden. Barnet skal mærke, at alle ansatte vil tage vare på det.

Integration

Det er vigtigt for en specialgruppe at have holdninger til begrebet integration.

Det er ligeledes vigtigt at kunne sammensætte børn fra normal- og specialområdet på tværs af alder og grupper i daglige aktiviteter, ture, projekter og benyttelse af fælles lokaler i

det omfang, det tjener børnenes tarv. Integrationen er lykkedes, hvis børnene kan trives med reelle miljøskift, at alle trives i fællesskabet i ligeværdighed, og at aktiviteterne afspejler integrationens formål: at fremme forståelsen for anderledes adfærd og opførsel blandt forskellige børn.

I hvilket omfang barnets bliver integreret må altid være afhængig af barnets fysiske og psykiske overskud til at profitere af samværet med andre børn fra specialgrupper eller fra normalområdet.

Forældresamarbejde

Aalborg Kommunale Skolevæsen betragter samarbejdet mellem DUS-specialgrupperne og forældrene som en meget vigtig del af institutionernes virksomhed. Et samarbejde, der bygger på indflydelse, gensidig forståelse og respekt.

Forældrene er kompetente samarbejdspartnere. Deres specifikke viden om netop deres barn kan medvirke til at skabe fælles forståelse for barnets ressourcer og udviklingsmuligheder. Samtidig skal vi respektere, at forældrene grundlæggende bevarer ansvaret for deres eget barn.

DUS-specialgrupperne skal bygge på et tæt og åbent samarbejde med forældre om konkret opstillede mål for det enkelte barn. Man skal i fællesskab definere de mål og metoder, der skal arbejdes ud fra. Det er personalets opgave at udarbejde skriftlige handleplaner for den læring og de aktiviteter, der skal lede til opfyldelse af de fælles kendte mål for barnet.

Det er vigtigt at informere, drøfte og justere gensidige forventninger til specialgruppens indsats i forhold til barnet og til DUS/hjem-samarbejdet. Det daglige samarbejde foregår via kontaktbog og telefon samt gennem møder og samtaler efter behov.

Omsorg

Pædagogen skal være imødekommende, opmærksom og tilstedeværende samt tage ansvaret for barnets fysiske og psykiske behov.

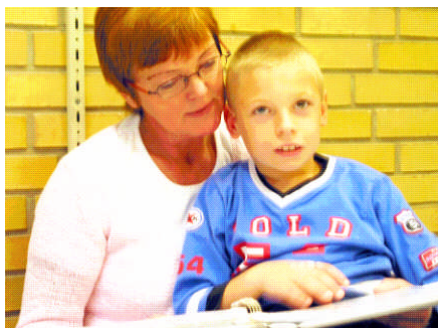
Barnet skal føle, at det bliver værdsat, skal mærke nærvær, varme og empati. Det er vigtigt med et udviklingsstøttende samvær mellem barn og pædagog.

Tryghed

Tryghed er en forudsætning for trivsel og udvikling. Barnet skal være i trygge rammer, med kompetente synlige pædagoger.

Der skal tages individuelle hensyn, og udgangspunktet skal tages i det enkelte barns ressourcer.

Der skal være forudsigelighed i hverdagen, dog med plads til spontanitet. Børnene skal lære at drage omsorg for sig selv og hinanden. Det tværfaglige samarbejde og det tætte forældresamarbejde om barnet i hverdagen er medvirkende til at skabe den nødvendige tryghed.

Respekt

Respekt er et nøglebegreb for alt pædagogisk arbejde. Ofte har handicappede børn problemer med selvværd og selvopfattelse. Karaktertrækkene tydeliggøres og udstilles i en grad, som kræver en respektfuld omgang med hinanden. Med respekt menes, at man skal rumme hinandens forskelligheder og betragte hinanden som ligeværdige. Alle anerkender og overholder basale regler og normer for ansvarlighed, ligesom der er en almindelig, høflig omgangstone, der fremmer relationer. Ved at opretholde ovenstående i en institution sikrer man et miljø, som fremmer udvikling, ansvarlighed og medmenneskelighed. Gensidig respekt er en forudsætning for et sundt udviklingsmiljø.

Livsglæde

Glæde giver overskud. Der skal gives rum til mange gode, sjove og relevante oplevelser i og uden for DUS. Hverdagen skal være præget af humor, optimisme, sjov og grin.